Anul XLV. Arad, 4|17 Iulie 1921. Nr. 27.

BISERICA ŞI ŞCOALA

REVISTĂ BISERICEASCĂ, ŞCOLARĂ, LITERARĂ ŞI ECONOMICĂ.

ABONAMENTUL:
Pe un an ... 10 Lei.
Pe jumătate de an ... 5 Lei.

APARE ODATĂ ÎN SĂPTĂMÂNĂ: DUMINECA.

REDACŢIA ŞI ADMINISTRAŢIA: Arad, Strada EMINESCU Nr. 35.
Telefon pentru oraş şi comitat Nr. 266.

Nr. 1773—921.

Anunţ şcolar.

Se aduce la cunoştinţa celor interesaţi, că *petiţiunile de primire* în Institutul nostru teologic din Arad pentru anul şcolar 1921/22 au să *fie inaintate* subscrisului Consistor cel mult până în *2/15 August* 1921, instruite cu:

1. Extras de botez dela oficiul parohial extradat în timpul cel mai recent.

2. Testimoniul şcolar prin care se dovedeşte, că are pregătirea recerută prin regulamentul institutului.

2. Atestat de moralitate dela oficiul parohial, la care aparţine, vidimat de protoprezbiterul tractual.

4. Atestat medical despre starea sanitară şi întregitatea membrelor corporale.

5. Dacă petentul dela absolvirea şcoalelor medii s'ar fi dedicat altei carieri, ori a avut altă ocupaţiune, atunci prin atestat dela oficiul parohial la care aparţine, vidimat şi de concernentul protopop, are să dovedească ocupaţiunea şi timpul petrecut dela ultima frecventaţiune şcolară până la timpul de faţă.

6. Se obsearvă că în anul şcolar 1920/21 clericii seminarului nostru teologic au beneficiat de burse dela stat de câte 1000—1500 şi 2000 lei.

7. Cei ce reflectează la burse să alăture şi atestat de paupertate, respective despre starea materială a lor şi a părinţilor lor.

8. Intreţinerea în seminarul teologic este obligătoare pentru toţi elevii primiţi în teologie.

9. In condiţiunile de intreţinere în seminar sunt următoarele:

a) In numerar 2000 lei (adecă două mii lei) anual, plătibil in două rate semestrale anticipative la cassa consistorială.

b) Pe lângă aceasta taxă în numerar fiecare elev va mai plăti la începutul anului şcolar şi o taxă în alimente şi anume: 1 m/m. făină; 1 m/m. cartofi; 10 klg. unsoare; 10 klg. fasole.

c) La intrare în seminar elevii vor aduce cu sine: 6 cămeşi 6 perechi izmene, 3 cămeşi de noapte, 6 perechi de ciorapi ori obele, haine de pat (saltea cearceafuri, ţol ori plapomă, pernă şi o cuvertură de pat) 3 ştergare, 3 serviete, păhar, cuţit, furculiţă, lingură, o ceasică, 3 farfurii, pieptene, săpun, perie de dinţi de haine de ghete, ace, aţă, hainele şi imbrăcămintele necesare.

10. Petiţiunile au să fie timbrate legal şi scrise cu mâna proprie.

11. Petenţii se aviz ază a scrie corect şi legibil locul ubicaţiunii şi poşta ultimă.

Arad, din şed. cons. ca sen. bis. ţinută în 17/30 Iunie 1921.

Ioan I. Papp,
Episcop.

Sinodul eparhial.

Şedinţa V.

(Urmare.)

Nr. 61. Urmează referada comisiunei şcolare întregite asupra raportului special al Consistorului în chestia şcoalelor confesionale.

Referentul Ascaniu Crişan citeşte raportul Consistorului Nr. 1124/921 impreună cu actele premergătoare.

Comisiunea face următoarea propunere:

Considerând serviciile mari pe cari le-a adus şcoala confesională românismului din ţinuturile alipite prin ţinerea vecinic trează a conştiinţei naţionale în fii poporului nostru, căreia avem să-i mulţumim fericirea zilelor noastre.

Considerând, că biserica noastră, nedreptăţită fiind în trecut de către guvernele maghiare a sfârşit prin a fi azi una dintre cele mai sărace biserici de pe teritorul alipit României într'un timp, când celelalte confesiuni protejate de asupritorii noştri de ieri se găsesc azi stăpâne pe întinse averi cari le dau posibilitatea a-şi menţine şcoalele chiar şi în cazul, că li-se refuză ajutorul de stat:

1. Vener. Consistor diecezan să intervină la Consistorul metropolitan, ca acesta într'un memoriu întemeiat să atragă atenţiunea guvernului asupra împrejurărilor sulevate esoperând pe seama bisericei noastre o desdaunare binemeritată odată pentru totdeauna, care s'o ridice sub raport material cel puţin la nivelul, unde se găsesc de prezent bisericile străine din ţară.

2. Considerând, că educaţia religioasă nici când n'a fost mai necesară decât tocmai acum când tendinţele subversive ale curentului comunist ameninţă prin a submina temeliile statului, şi că numai o conlucrare armonică din partea bisericei şi a statului va fi în stare să facă posibilă trecerea ţării prin criza morală a zilelor de azi, consistorul mitropolitan să desvoalte o acţiune cât mai intenză pentru exoperarea şi pe viitor a ajutorului de stat şi aceasta nu în proporţia şcoalelor existente ci a numărului de suflete, asigurând astfel şi pe viitor funcţionarea cu succes a şcoalelor confesionale.

3. Intrucât interesele înalte de stat vor solicita detragerea ajutorului ajungând astfel şcoalele confesionale în imposibilitatea de a mai funcţiona, în lipsă de mijloace materiale, Consistorul mitropolitan fiind condus de cele mai înalte sentimente patriotice şi având în vedere faptul, că şcoala românească să nu sufere stagnare într'un timp când lumina de carte e mai necesară ca ori când, să intre imediat în tratative cu guvernul fixându-se prin un acord echitabil condiţiile între cari vom putea pune la dispoziţia statului deocamdată şcoalele cari nu se pot susţine din mijloacele proprii, menţinându-şi biserica dreptul de control în chestiunile de educaţie religioasă morală, asupra edificiilor sale şi îndreptăţirea de a-şi reprimi clădirile şi a-şi redeschide şcoala confesională în tot locul şi timpul atunci şi acolo unde va vedea periclitate interesele bisericii şi educaţia în spiritul legii noastre strămoşeşti.

Faţă de propunerea aceasta deputatul dr. Gheorghe Ciuhandu face următoarea contra propunere:

Având în vedere:

că biserica are un drept firesc şi un drept legal, codificat de a-şi susţinea şcoalele sale confesionale şi că renunţând la acest drept l'ar perde fără să aibă posibilitatea de a-l mai recâştiga;

că ajunsă în cuprinsul Statului Român întregit, biserica noastră în conştiinţa misiunei sale culturale şi patriotice, a decretat prin congresul său din Februarie 1920 şi prin sinodul eparchial din acelaş an susţinerea şi mai departe a tuturor şcolilor confesionale;

că chiar aducând biserica jertfa ce i-se cere de stat de a-i ceda Statului şcoalele, inţă nici în acest caz nu avem siguritatea că Statul şi-ar ajunge scopul politic urmărit, mai ales dupăce guvernul ţării se leagă morţiş să încheie cu Vaticanul încă înainte de a fi legiferat noua Constituţie un concordat, prin care tinde a se salvargada existenţa şcoalelor confesionale ale confesiunilor romano şi greco-catolice;

că prin cedarea şcoalelor confesionale biserica noastră s'ar desbrăca pe sine de factorul esenţial, care este şcoala, în ce priveşte realizarea misiunei sale pe pământ şi astfel biserica noastră ar ajunge în o indubitabilă inferioritate culturală faţă de celelalte confesiuni pe ale cărora şcoale Statul e îndatorat să le respecte chiar în temeiul tratatelor internaţionale de pace;

că guvernul când ne cere să-i jertfim şcoala confesională, nu ne dă nici o garanţă suficientă şi nici măcar un echivalent, ci numai promisiunea de a păstra spiritul creştin în învăţământ, promisiune peste care poate trece uşor oricare guvern din viitor şi astfel este de temut, că cu vremea guvernele vor abandona politica culturală bazată pe principiile creştinismului, care poate fi singură prielnică consolidării şi fericirii ţării;

că o biserică având numai atribuţii rituale ar însemna renegarea rostului cultural pe care în trecut l-a îndeplinit biserica noastră şi pe care mai are de a-l îndeplini şi în viitor prin propagarea culturei naţionale, la a căreia temelie stă credinţa creştină ortodoxă;

mai departe: în vederea, că în Statutul Organic nu există nici o slovă şi nici o intenţie de a legiuitorului, după care sinodul eparchial ar avea competenţă în materia de statificare a şcoalelor şi de a mutila organizaţia şi constituţia noastră, clădită deopotrivă po instituţiunea bisericii cât şi pe a şcoalei confesionale,

că, tocmai din contră competinţa sinodului eparhial este, nu de a distruge instituţii existente în biserică, ci chiar de a chema la viaţă (după pct. 12 din § 96 al Statutului Organic) şi alte instituţii nouă chiar şi de ordin canonic;

că însuşi Regulamentul nostru sinodal, în § 58 prevede că în cauze grave principale şi de competenţă, asemenea chestiuni să se aştearnă congresului ca for arbitrar spre decidere";

că punctul al III din proiectul de concluz este o anticipare prin care se subminează puterea celor două puncte premergătoare ale proiectului de concluz;

că acest al III punct se întemeiază pe presupunerea unei forţe majore din partea Statului, ceeace nu conţine un temeiu moral şi legal suficient pentru a jertfi şcoala:

Sinodul enunţă: Se ridică la valoare de concluz numai punctele 1—2 din concluzul propus spre primire. (Va urmă.)

Concurse.

Nr. 1774—921.

Prin aceasta se publică concurs pentru indeplinirea postului de spiritual la seminarul teologic din Arad.

Beneficiul impreunat cu acest post constă din salarul ce se va fixa pentru alte institute similare, conform cvalificaţiunei şi anilor de serviciu computabili şi cu considerare şi la aceea, că spiritualul are să locuiască în seminar.

Rugările pe concurs sunt a se adresa Consistorului ortodox român în **Arad** în termin de **30 de zile** socotit dela prima publicare a concursului în organul oficial al diecezei.

Dela concurenţi se cere cvalificaţiune de cel puţin pentru parohii de clasa primă şi au să prezinte următoarele documente.

1. Extras de botez din matricula bisericească spre a dovedi, că sunt români de religiunea ortodoxă.

2. Atestat de cvalificaţiunea preoţească pentru parohii de clasa primă.

3. Atestat de serviciu dela autoritatea imediat superioară pentru cazul, că concurentul a funcţionat deja şi până aci la vre un institut de invăţământ ori în altă calitate.

4. Eventuale dovezi despre activitatea literară a concurentului.

5. Autobiografia pe scurt.

Arad, din şed. cons. ca sen. bis., ţinută în 17/30 Iunie 1921.

Ioan I. Papp,
episcop.

—□— 1-3

Pentru îndeplinirea parohiei de clasa I din **Drăgoeşti**, tractul Belinţ, se publică concurs, cu termin **30 zile** dela prima publicare în "Biserica şi Şcoala".

Emolumentele împreunate cu acest post sunt:

1. O sesie parohială, constătătoare din 30 jugăre pământ arător.

2. Intravilanul parohial şi o cânepişte de 400 □.

3. Ştolele legale.

4. Intregire dela stat, pentru care însă comuna bisericească nu garantează.

Alesul preot va suporta toate dările publice după întreg venitul beneficiat; va implini toate funcţiunile, ce se ţin de parohie; va predica cel puţin odată pe lună şi va catehiza la şcoala confesională din loc fără altă remuneraţie.

Cu toate-că parohia e de clasa I. conform înaltului rescript consistorial, Nr. 1827 din 17/30 Iunie 1921, se admit şi reflectanţi cu cvalificaţie de clasa II, dacă au VIII clase gimn, dacă nu sunt de cei cu cvalificaţia clasa I.

Concursele, adjustate conform normelor în vigoare, şi cu atestat despre eventualul serviciu de până acuma, se aştern oficiului protopresbiteral ortodox român din Belinţ, adresate comitetului parohial din Drăgoeşti, pe lângă observarea §-lui 33 din Regulamentul pentru parohii.

Reflectanţii, în terminul concursual, trebue să se prezenteze, într'o Duminecă ori într'o sărbătoare, în s-biserică din Drăgoeşti, spre a-şi arăta dexteritatea în rituale şi în oratorie.

Concurenţii din altă dieceză, nainte de a se prezenta în parohie, trebue să se prezentez pprezbiterului tractual, sprea dovedi că au cvalificaţia recerută şi Prea Sfinţitului Domn Episcop diecezan pentru a le da binecuvântarea arhierească.

Comitetul parohial.

În înţelegere cu mine: *Gherasim Sârbu* protoprezbiteral.

—□— 1-3

Pentru indeplinirea postului de invăţător vacant dela şcoala confesională ort. română din comuna **Jabăr**, protoprezbiteratul Belinţului, se publică concurs cu termin de **30 zile** dela prima publicare în „Biserica şi Şcoala".

Emolumentele:

1. Locuinţă cu 2 odăi, culină, cămară, grajd, şopru şi grădină de legume, în estenziune de 800□.

2. Bani gata din cassa cultului 700 Lei.

3. Intregirea dotaţiunii dela stat.

4. Diurnă de conferinţă 20 Lei.

5. Diurnă de scripturistică 20 Lei.

6. Dela inmormântări 5 Lei, pe lângă lumină şi măramă preţuite la 15 Lei.

7. Pentru formarea, instruarea şi conducerea corului vocal 100 Lei, asigurându-i-se şi jumătate din venitul producţiunilor.

8. Alesul este obligat a conduce cantoratul în s. biserică şi a instrua elevii şcoalei la răspunsurile liturgice pe lângă un onorar de 500 Lei, în conformitate cu ord. Prea Ven. Metrop. Nr. 271, ddto 2/15 Septemvrie 1920.

Doritorii de a ocupa acest post sunt poftiţi să-şi inainteze cererile de concurs comitetului parohial din Jabăr în terminul fixat pe calea Preo On. oficiu Protoprezbiteral din Belinţ şi în vr'o Duminecă sau sărbătoare să se prezinte în s. biserică, spre a-şi arata destoinicia în cântare şi tipic. Sunt preferiţi cei cu 4 clase de liceu, civile sau reale şi cei apţi a conduce cor.

Comitetul parohial.

În înţelegerea cu mine: *Gherasim Sârbu* protopresbiter.

—□— 1—

O excursie la Bucureşti.

De cât interes s'ar fi bucurat înainte cu câţiva ani titlul de sus! Azi? E aşa obişnuit să întâlneşti la fiecare pas cunoscuţi, necunoscuţi plecând sau reîntorcându-se din Bucureşti, cari îţi povestesc dacă doreşti de oboselile drumului, starea materială şi viaţa de dincolo. Se înţelege că nu vor fi doar de aceeaş părere, cu aceleaş principii, însă după aşa multe observaţii, sigur oricare Român din ţinuturile alipite cunoaşte mai mult, sau mai puţin capitala şi fără s'o fi văzut. Aşa eram şi eu. Ştiam că are un Ateneu, Muzeu zoologic, o cale a Victoriei, grădina Cişmegiu cu Monte-Carlo, şoseau Kiselef şi alte locuri însemnate.

Astfel cunoscându-l, m'am bucurat la vestea că la 1 Iunie la serbarea ţinută de tinerimea română la Bucureşti va participă şi şcoala noastră. Cred, că e de prisos să mai spun, că da. Inainte cu câţiva ani nutriam un dor ascuns, să văd lumea românească, iar în timpul din urmă doriam să cunosc ce a fost în totdeauna românesc.

Mă abat însă dela subiect.

Inainte cu o lună ni-s'a spus în clasă că în 1 Iunie va fi concurs de cor şi limba română. Elevii nu sunt siliţi să participe numai dacă voesc. S'a mai discutat chestia asta de călătorie de către dnul director cu dnii profesori până la urmă, înlăturând unele piedeci, în 29 Maiu am plecat. La gară ne-am întâlnit toate şcolile din Arad, ocupând vagoanele destinate nouă. Ce fericire! Vom călători noi de noi, neconturbate de nimeni.

Fetele am avut un vagon, băeţii tot aşa. Intre 38 de eleve nu aveam nici măcar o singură colegă, în schimb însă eram din acelaş internat zece, nouă liceiste şi eu. Ce să mai zic, că ne-am împrietenit îndată cu celelalte, nici vorbă deci ca veselia şi insufleţirea, cu care am pornit de acasă să se micşoreze, din contră îndată ce am părăsit gara Aradului un cântec a răsunat din toate trei despărţămintele vagonului.

Par-că nu-mi venea să cred, că mă duc la Bucureşti. Făceam calea obişnuită către Radna, Glogovaţ, Cicir, Ghioroc, Păuliş. Gările le ştiam de-a rostul, tot aşa de bine cunoşteam şi împrejurimea lor. Fetele priveau, cu ochii miraţi la toate, le plăcea Podgoria. Am inceput să le explic unele locuri şi lucruri şi totodată să le şi admir împreună cu ele. Radna apoi Milova, Odvoş, Bârzava; parcă le văd trecând pe dinaintea noastră, rămânând în urma trenului. Ce privelişte frumoasă afară ori unde ne uitam tot eră verde. Aerul curat de cu seară ne-a înviorat pe toate, că numai într'un târziu ne-am hotărât, să odihnim niţel. Odihnă. Parcă noi am simţit oboseală. La 3 ore toate am fost în stare să continuăm cântările din ziua trecută.

In gara din Teiuş ne-am uitat pe rând la şirul de vagoane a diferitelor oraşe. Pe faţa elevilor mari şi mici se vedea aceeaş veselie ca pe a noastră, capete scoase pe fereastră, ochi curioşi şi dornici de senzaţii, mulţime jos şi în restaurantul gării, tot tablouri poate pentru mulţi, comune, pentru noi însă toate-şi aveau însemnătatea lor.

La Blaj au urcat în tren câteva eleve cu chipiu, cari îmi reaminteau şcoala mea şi chipiurile ei. Lăsând gara Blajului la stânga şi dreapta drumului tot dealuri cu sămănături, câte-o bucată de grâu se 'ntindea ca un covor, ori ca un brâu, îmbrăţişând pământul.

Lângă gara mică, Mănărade o păduriţă. Credeam că ne cheamă să lăsăm călătoria şi totul pentru ca s'o admirăm. Comuna se vedea destul de mare cu două biserici. Priveliştea de afară s'a schimbat din nou. In loc de sămănături pe dealuri nu se vedea decât numai puţină iarbă, sus de tot o turmă de oi păscând. Ce bine venea să ne cânte de sus ciobanul doina: „Bâr oiţă"... După locurile astea au urmat păşuni bogate cu pomi mărunţi.

Micăsaşa, Copşa mică, Mediaş, Ibaşfalău, Dane... Ar fi prea mult să le spun pe toate aparte. Mă opresc însă la Sighişoara. Dumnezeule cum ne-a plăcut la toate. Situat pe deal cu vile, biserici şi alte ziduri frumoase. Nu-l cunosc oraşul mai bine, dar până atunci nu vă zusem un alt oraş situat la fel. Dupăce am trecut de Sighişoara câţiva ţigani s'au urcat în vagonul nostru de vre-o patru diple.

Pune-te la joc. Nu cred să ne fi plăcut în teatru muzica primei opere mai mult decât atunci cântările prea bune ale ţiganilor.

După o bucată de cale am închis fereştile vagonului, ne apropiam de primul tunel. Erau unele dintre noi cu mine dimpreună, cari n'am trecut niciodată prin tunel. Stăpânite de curiozitate am trecut şi aşteptam ... niştite celelalte patru tunele ce aveau să urmeze mai târziu.

Feldioara. Cum puteam trece, fără să-i privim cetatea, care se ridică măreaţă, parcă prin aceea ar dori să povestească tuturor, falnicul ei trecut. Dar unde armata vitează alui Rareş şi „Marele Vornic Grozav".

Pe la orele 6—7 am ajuns la Braşov. Cum m'am fi dus în oraş la o amică, să cercetăm impreună locurile amintite de ea. A trebuit însă să mă mulţumesc mai puţin, să admir aşezarea frumoasă a oraşului şi dirile aşezate în disordine poetică.

N'am stat mult la gară şi de asta într'o privinţă ne-am bucurat. Ni-s'a spus că din toată calea Arad-Bucureşti partea cea mai frumoasă e dela Braşov Predeal.

In cazul de faţă n'a fost aşa. Părţile Braşov-Predeal nu sunt frumoase ci sublime. Nu ştiam de care parte să ne uităm. In depărtare vedeam vârful Carpaţilor albi de zăpadă, dela ferestrele noastre la câţiva paşi munţi uriaşi acoperiţi cu păduri seculare de brad crescuţi în şiruri parcă anume au fost plantaţi în for...

1495/1921.

Prin aceasta se publică concurs cu durată **30 zile** dela prima publicare, pentru îndeplinirea următoarelor catedre dela Şcoala Normală română din Arad şi anume:

a) Catedra de religiune.

b) Catedra de limba francează.

c) Catedra de desemn. Caligrafia şi lucrul manual.

d) Postul învăţătoresc dela şcoala de aplicaţiune, de lângă aceeaşi şcoală normală.

Dela recurenţi se cere să aibă cvalificaţiunea cerută de stat pentru asemenea aplicaţii.

Beneficiul, ce li se va asigura din subvenţia de stat va fi acela ce se va statori în consonanţă cu dispoziţiile de stat privitoare la şcoalele confesionale.

Dela reflectanţi se cere să prezinte de-clarată cu cererea de concurs:

a) documentele în original, despre studiul depăţitor pentru ocuparea postului, la care aspiră:

b) atestatele de serviciu, în original, emanate dela autoritatea imediat superioară;

c) extras de botez din matricula botezaţilor, spre a-şi dovedi apartinenţa la biserica ortodoxă română;

d) autobiografia pe scurt.

Cererile va avea să fie trimise Consistorului eparhial subsemnat, în terminul concursual.

La postul învăţătoresc menţionat sub *d)* se admite şi învăţătoare.

Consistorul eparhial ort. rom din Arad.

—□— 2 3

Pentru îndeplinirea definitivă a postului de învăţător-cantor dela şcoala primară conf. gr. or. română din comuna **Miniş**, protopopiatul Radna, se publică concurs cu termin de **30 zile** dela prima publicare în foaia „Biserica şi Şcoala".

Dotaţiunea împreunată cu acest post anumite este:

1. In bani gata 500 Lei.

2. Locuinţă în edificiul şcolar cu grădină de legume.

3. Cinci (5) stîngini de lemne din care se poate încălzi şi sala de învăţământ.

4. Pentru conferinţă 50 Lei.

5. Pentru scripturistică 50 Lei.

6. Venitele cantorale dela funcţiuni unde se pot fi poftit şi la cari are se participe.

7. De curăţitul, văruitul salei de învăţământ şi a edificiului şcolar pe din afară se va îngriji comuna bisericească

8. Pentru cantorat în biserică şi afară de biserică, pentru conducerea corului bisericesc şi pentru instruirea tineretului în cântările bisericeşti

Alesul va primi dela 250 numere de casă dela fiecare 10 (zece) kilograme ½ grâu ½ cucuruz duse acasă la învăţătorul-cantor conform hotărârei comitetului şi a sinodului parohial.

Intregirea dotaţiunei se va cere dela stat.

Alesul învăţător-cantor e îndatorat a instrua elerii în cântările bisericesti ai conduce la biserică în toate duminecile şi sărbătorile.

Reflectanţii să-şi înainteze recursele-adjustate cu documentele de cvalificaţiune, personale şi de serviciu şi adresate comitetului parohial din Miniş. - Pr. On oficiu protopopesc gr rom. din Radna. — referentul având a se prezenta în sf. biserică, a cânta şi a se face cunoscut poporului.

Miniş, din şed. comitetului parohial ţinută la 23 mai (5 Iunie) 1921.

Comitetul parohial.

In conţelegere cu: *Procopiu Givulescu*, m. p. protoprezbiter.

—□— 2—3

Pentru îndeplinirea staţiunei învăţătoresti-cantorale, la şcoala primară gr. or. rom. din comuna **Murani**, protopresbiteratul Vinga, se publică concurs cu termin de **30 zile** dela prima apariţie în „Biserica şi Şcoala".

Emolumentele sunt:

1. In salar fundamental dela comuna bisericească 600 Lei în bani solviţi în rate lunare anticipative, din cassa cultuală. Intregirea de salar se va cere dela stat; pentru care sumă, comuna bisericească nu garantează.

2. Cvartir în natură, care constă din 2 odăi, tindă, cămară, grajd, coteţe şi o grădină pentru legume.

3. Pentru conferinţă 30 Lei, iar pentru scripturisită 30 Lei.

4. Stolele dela înmormântare unde va fi poftit 2 Lei, iar dela participarea la parastas 1 Leu.

5. Pentru cantorat ca onorar livada şcolii, care constă din circa 4 jugere, parte arător, parte fânaţe.

De curăţirea şi încălzitul salei se va îngriji parohia.

Alesul va îngriji de curăţirea locuinţei pe dinlăuntru, iar pe din afară parohia

Alesul va provedea cantoratul în sf. biserică, va conduce elevii la sf. biserică şi va cânta răspunsurile în Dumineci şi sărbători cu elevii.

Darea după beneficiu, va solvi-o alesul.

Recursele adjustate cu documentele necesare — adresate comitetului parohial din Murani, — se vor trimite Prea On. Oficiu protopresbiteral în Vinga, având recurenţii, a se prezenta în vre-o Duminecă, ori sărbătoare în sf. biserică din Murani, spre a cânta şi a se face cunoscuţi alegătorilor.

Murani, la 21 Ianuarie (3 Februarie) 1921.

Liviu P Mihailoviciu preş. com. parohial.
Georghe Muntean, notar com. parohial.

In conformitate cu: *Dr. P. Ţiucra*, protopop.

—□— 2-3

Pentru îndeplinirea postului de învăţătoare la a treia şcoală (de fete) ort. rom. din **Tulca** protopresbiteratul Tinca, judeţul Bihor, prin presenta se escrie concurs cu termin de **30 zile** dela prima publicare în „Biserica şi Şcoala", — pe lângă următoarea dotaţiune:

1. Salar fix de 300 Lei, solvit lunar anticipative din cassa bisericei.

2 Cvartir liber cu supraedificate şi cu grădină.

3. Pentru completarea salariului dela stat, se vor întreprinde demersurile necesare oficioase.

Aleasa va fi îndatorată a primi instrucţiunea chaselor conform hotărârei corpului didactic, — dela celea 6 şcoale aflătoare în comune, — aprobată de Veneratul Consistor şi Revizoratul judeţan şi va fi îndatorată în Dumineci şi Sărbători a conduce elevele la sf. Biserică.

Cererile adjustate în regulă şi adressate comitetului parohial, se vor înainta oficiului ppesc în Salonta, iar recurentele au să-se presinte înainte de alegere în parohie.

Din şedinţa comitetului parohial ort. rom. a parohiei Tulca, ţinută la 13/26 junie 1921 — în conţelegere cu s. protopresbiter *Dr. Nicolae Rocsin.*

—□— 1—3

Pentru îndeplinirea postului învăţătorasc devenit vacant dela şcoala II. elem. conf. ort. română din **Fenlac**, protopopiatul Vinga, se publică concurs cu termin de **30 zile** dela prima apariţie în orgauul oficios „Biserica şi Şcoala".

Salariu împreunat cu acest post este:

1. Cvartir în natură cu 2 odăi, bucătărie, cămară, pivniţă şi grădină dela locuinţă.

2. Dela comuna bisericească salar 550 lei, întregirea salarului din vistieria statului.

3. Spese scripturistice 25 lei.

4. Pentru conferinţă 35 lei.

Curăţirea salei de învăţământ şi provederea salei cu lemne de foc cade în sarcina comunei, bisericeşti.

Recurenţii pot fi învăţători şi învăţătorea, cari poşed cvalificaţiunea recerută.

Alesul sau aleasa va fi obligat a provede învăţământul la şcoala II. şi a conduce strana stângă.

Recurenţii sunt poftiţi, ca cererile înzestrate cu documentele de lipsă şi adresate comitetului parohial din Fenlac, să şi le înainteze P. O. Oficiu protopresbiteral în Vinga şi sunt poftiţi a se prezenta în timpul concursului în vre'o Duminecă ori sărbătoare în sf. biserică din Fenlac

---

încântătoare şi plină de poezie haiducească, loi-colo scade şi văi miraculoase.

La această priveliştе m'am convins şi mai mult, frumseţile naturii descrise cât pierd din valoare. E posibil să descrii sublimul, când numai simţi se poate. Am uitat că plec la Bucureşti şi de ce mă aşteaptă acolo. Mi fi voit să mă dau jos din tren, să-l las să plece eu să rămâi printre brazi, să mă înfrăţesc cu ei şi nu-i mai părăsesc niciodată. Am vorbit de mine, însă ed că cei mai mulţi din tren am simţit la fel.

S'a 'nserat. Ce păcat. Afurisita de noapte pe când plecăm din Predeal înainte spre Bucureşti a întunecat lumea mea pe lângă ale tovarăşelor mele dornice să ivim veşinic afară în împărăţia divinizată a naturii, ei eram curioase asupra unui nou tablou plin de farmec, ela ce se pictează singur la gustul privirii individuale toate tablourile când călătoreşti ziua dela Predeal spre naia etc., care s'a perdut în noapte fără să-l vedem toate că n'am putut adorml. După 2 ore de călătie printre geamurile ferestrilor sondele de petrol dela impina luminau în noaptea fără lună. In fine iată-ne Chitila, apoi la Bucureşti. Atâtea şcoli, unde ne azăm ? La gară am aşteptat după biletele de incvartirare, oi ne-am urcat în auto-camion, care ne-a dus la institutul particular Monteanu pe Calea Victoriei, unde cele mai multe dintre fete au fost incvartirate, o dşoară prof. eu ne-am dus la Căminul Studentelor. Dna dir. ne-a mit cum se cade, simţindu-ne ca şi-acasă, iar dşoarele odaia cărora am stat erau aşa de drăgălaşe, încât a buit să ne sărutăm ca surorile ce nu s'au revăzut de cole. Aşesându-ne bagajele, ne-am odihnit obosite de um, iar mai târziu cu dşoara ne-am întors la tovarăşe de drum şi împreună am vizitat muzeul zoologic, de am văzut multe lucruri frumoase, grădina Cismeu, în care pe lac ne-am plimbat cu barca producân-ne o plăcere fără margini. Seara ne-am dus la Teatrul Naţional unde s'a jucat foarte bine „Taifun". Ce bine ar fi dacă până la anul s'ar rezidi din temelie această instituţie imperială a artei şi a culturei superioare să nu-ţi mai facă impresia unui teatru de provincie, care ţi-se pare că în toate serile înainte de a se începe jocul pe bină protestează cu publicul dimpreună contra cârmuitorilor României intregite, trăgându-le atenţia că nu mai poate corespunde timpului de faţă.

Miercuri dimineaţa toţi elevii ne-am întâlnit la biserica Sf. Spiridon, unde s'a oficiat serviciul divin înainte de concursuri. Serviciul ne-a plăcut, tot aşa şi biserica mică cu turnul ei înalt ridicat din mijlocul bisericii. La orele zece, fetele am plecat la Şcoala Centrală—Liceul de fete—, iar băeţii la Universitate unde s'au împărţit tezele din română Atâtea evenimente se ajunjeau, încât treceai dintr'o emoţie în alta fără să le observi. La Şcoala Centrală am fost împărţite fiecare separat. Clasele de normale cu liceul împreună. Timp de lucru am avut o singură oră. Fetele dela curs erau toate simpatice, înainte şi după curs am povestit fiecare de examene, şcoală etc. După masă, în parcul Carol în Arenă s'au ţinut întrecerile de coruri. Numele Arenă ne face cunoscută şi zidirea. E tocmai ca'n vremea Romanilor, zidită pa'că după un tablou vechiu. Jur împrejur trepte, în mijloc loja sau balconul pentru Familia Regală şi'n faţă cu balconul o ridicătură ca o bină, unde au cântat corurile — vre-o 40 — doine şi alte cântări culese din ţinuturile lor. Lume multă, aplauze, strigăte dn trăiască după fiecare doină.

Joi a. m. tot la parcul Carol s'a ţinut concurs de gimnastică. După masă am cercetat institutul Elena dna — Şcoala Normală de fete cu 6 cl. — zidirea şi grădina e mare potrivită pentru sutele de eleve, ce le are institutul în fiecare an. O elevă din cl. VI foarte drăguţă ne-a condus în toate părţile. Pentru şcoala de aplicaţie au patru institutoare. In clasa III au bănci cari se pot transforma după mărimea copiilor. Ce bine ar fi să se înlocuiască băncile vechi cu moderne. N'am stat mult la institut, deoarece aveam bilete la teatru. S'a jucat „Prostul", care a fost predată foarte bine.

Vineri dim. ne-am dus la bis. „Domniţa Balaşa" unde a cântat corul prim din Bucureşti, alui Chiriac. Solo din „Pre tine Doamne te lăudăm" ne-a făcut să credem că suntem aproape de cer.

După serviciu am plecat din nou la Arenă, unde s'au împărţit premiile din l. rom. şi cor. Fericirea ce-am simţit-o noi aradanii nu se poate descrie, căci din ambele părţi nu ne-am reîntors fără rezultat.

La 4 ore d. m. a fost fixată serbarea la care a luat parte şi Familia Regală. La 5 ore între aplauze şi strigăte de ura a apărut MM. LL. în balconul împodobit incunjurată de metropoliţi, episcopi şi dame de onoare. Aplauzele şi strigătele de ura nu mai încetau. Dacă lumea din Bucureşti a fost însufleţită, atunci noi cu atât mai vârtos, nu ştiam să ne uităm la carele cari defilau, sau la Rege, Regina şi principesa. Maria Carele erau aşa de pompoase! Fiecare şcoală îşi avea carul ei reprezentând şsoala sau diferite tablouri din viaţa Românilor. De exemplu „Nunta", „La fântână" etc. Şcoala de menaj a fost pregătită cu diferite prăjituri, cari în parc le-a împărţit. Apoi fiecare ţinut era reprezentat pe un car. Ardealul, Banatul, Bucovina, Basarabia. O reprezentaţie înlocuia pe alta, aşa că la fiecare car ziceau: „acesta e mai frumos".

Sâmbătă a. m. am cercetat Ateneul şi Şoseaua Kiselef, iar d. m. ne am pregătit de reîntoarcere. Am stat la Bucureşti abia câteva zile şi totuşi am adus cu noi multe amintiri plăcute. Pe cale priveam locurile văzute cu tot mai mult interes, să ni-se întipărească cât mai bine în memorie şi inimă. Iar azi, dacă mă întreabă cineva de Bucureşti trebuie să povestesc mult, să dispun de timp ca prin istorisire să las cel puţin pe jumătate aşa impresie, câtă mi-a făcut mie.

Arad, la 15 VI/1921.

Aradanca.

spre a-şi arăta dexteritatea în cântare şi a face cunoştinţă cu poporul.

Fenlac, dat în şedinţa comitetului parohial din 17/30 Decemvrie 1920.

Comitetul parohial.

În conţelegere cu: *Dr. P. Ţiurca* m. p. protopop.

—□— 1—3

Pentru îndeplinirea difinitivă a postului de învăţător-cantor dela şcoala primară conf. gr. or. rom. din **S.-Nicolaul-mic.** (lângă Arad) protopopiatul Vinga, se publică concurs cu termin de **30 zile** dela prima apariţia în „Biserica şi Şcoala".

Venitele împreunate cu acest post sunt:

1. Locuinţă corespunzătoare în edificiul şcolar, grădină pentru legume şi una extravilană.

2. Salar dela comuna bisericească 500 lei. Întregirea de salar se va cere dele stat.

3. Pentru conferinţă 40 lei, iar pentru scripturistică 20 lei.

4. Onorar pentru cantorat: 2 jugere de pământ, iar dela mormântări mort mic 5 lei, mort mare 10 resp. 15 lei.

De curăţirea şi încălzitul salei de învăţământ se va îngriji parohia.

Alesul se va îngriji de curăţirea locuinţei pe dinlăuntru, iar pe din afară comuna bisericească.

Alesul va provedea cantoratul în sf. biserică, va conduce elevii la serviciul divin şi va cânta răspunsurile în Dumineci şi sărbători cu elevii.

Recursele adjustate cu documentele necesare, adresate comitetului parohial gr. or. rom. din S.-Nicolaul-mic, se vor înainta oficiului protopopesc gr. or. rom. din Vinga (judeţul Timiş) având recurenţii a-se prezenta în vre-o Duminecă, ori sărbătoare în sf biserică din S.-Nicolaul-mic spre a cânta şi a-se face cunoscuţi poporului.

S.-Nicolaul-mic din şedinţa comitetului parohial, ţinută la 30 Ianurie (12 Februarie) 1921.

Sava Tr. Seculin, preş. com. parohial.

În conţelegere cu: *Dr. P. Ţiucra*, m. p., protopop.

—□— 2—3

Pentru îndeplinire definitivă a postului învăţătoresc dela şcoala confesională gr. or. română din **Ficătar,** protoprezbiteratul **Belinţ** se publică concurs cu termin de **30 zile** dela prima publicare în organul oficios: „Biserica şi Şcoala".

Emolumentele impreunate cu acest post sunt:

1. În bani gata din cassa cultului 500 Lei, cu întregirea salariului din partea statului, amăsurat clasei şi gradaţiei alesului.

2. Diurna şi viatecul pentru conferinţa înv. 50 Lei.

3. Scripturistica 50 Lei.

4. Dela înmormântări 3 Lei dela cei mai săraci şi 5 Lei dela cei mai în stare.

5. Locuinţă în natură cu grădina de $^{3}/_{4}$ jugher întravilan şi 2 jughere pământ estravilan.

6. Pentru curăţirea şi incălzirea salei de învăţământ se va îngriji comuna bisericească, iar de curăţirea şi încălzirea locuinţei învăţătorului, se va ingriji alesul învăţător şi va căpăta căraşia sau aducerea lemnelor.

Alesul va fi obligat a conduce cantoratul în s. biserică şi a instrua elevii în cântările liturgice şi ai conduce regulat la s. biserică. Recurenţii sunt poftiţi a-şi înainta recursele adjustate cu toate documentele prescrise în regulament şi adnesate comitetului parohial din Ficătar pe calea oficiului protoprezbiteral din Belinţ, având a se prezinta apoi în v'ro Duminecă ori sărbătoare în s. biserică din loc, spre a-şi arâta desteritatea în cântare şi tipic.

Comitetul parohial.

În înţelegere cu mine *Gherasim Sârbu*, protopresbiter.

—□— 2—3

Pentru îndeplinire definitivă a staţiunei învăţătoreşti cantorale din comuna **Căprioara,** judeţul Caraş-Severin, prin aceasta se escrie concurs **de nou** cu termin de **30 zile** dela prima publicare în organul oficios diecezan „Biserica şi Şcoala".

Emolumentele încopciate cu postul învăţătoresc sunt: 1 Salar în bani dela comuna bisericească 500 Lei. 2 Două jughere catastrale pământ fânat în preţ 100 Lei. 3. Scripturistica 10 Lei. 4. Pentru participare la conferinţă spesele de călătorie ce le va dovedi. 5. Cvartir şi gradină în natură. 6. Venitele cantorale obicinuite. 7. Pentru curăţirea şi încălzirea salei de învăţământ precum şi ţinerea în curăţenie a edificiului şcolar pe din afară se îngrijeşte comuna bisericească, iar încălzirea şi curăţirea locuinţei învăţătoreşti cade în sarcina învăţătorului ales. Intregirea salarului recerut în sensul legilor în vigoare se va cere dela stat.

Dela învăţătorul ales se recere să conducă strana, se instrueze şcolarii în cântările bisericeşti, să-i conducă şi supravegheze în dumineci şi sărbători la sf. biserică şi alte funcţiuni liturgice.

Reflectanţii la acest post se vor prezenta în vre'o duminecă ori sărbătoare la sf. biserică din Căprioara pentru a-şi arăta desteritatea în cant şi tipic, iar cererile de concurs adjustate conform regulamentului cu documentele originale şi adresate comitetului parohial din Căprioara se vor înainte P. On. oficiu protopresbiteral din Lipova.

Din şedinţa comitetului parohial gr. ort. rom. din Căprioara, ţinută la 21 Iunie (4 Iulie) 1920.

Comitetul parohial.

În conţelegere cu protopresbiterul *Fabriciu Manuilă*, inspector şcolar.

—□— 3 3

Pentru îndeplinirea definitivă a postului de învăţător-cantor la şcoala primară confesională ort. română din **Dorgoş**, protopresbiteratul Lipovei, se escrie concurs cu termin de **30 zile** dela prima publicare în foaia „Biserica şi Şcoala", pe lângă condiţiunile:

Emolumente: 1. Locuinţă în natură, constătătoare din 2 chilii şi bucătărie, grajd şi grădină de $^{1}/_{2}$ jughere. 2. Salar anual dela comuna bisericească 600 Lei. 3. 4 jughere pământ, parte arător, parte fânaţ. 4. O cânepişte. 5. Scripturistica 25 Lei. 6. Pentru fiecare conferinţă 20 Lei, dacă ia parte. 7. La înmormântare, unde va fi poftit, 2 Lei. 8. Intregirea dela stat, pentru care comuna bisericească nu garantează.

Pentru acestea alesul va avea să provadă instrucţia în şcoală, a instrua elevii şi în răspunsurile liturgice şi a le cânta cu ei în sf. biserică, unde va susţinea între şcolari disciplina necesară solemuităţii serviciului divin, dar fără altă renumeraţiune. Totodată va avea să conducă şi stana ca cantor.

Alegândul învăţător este obligat a plăti din al său toate dările după beneficiu.

Recursele adjustate se vor înainta oficiului protopresbiteral ortodox român din Lipova, iar reflectanţii sunt poftiţi a se prezenta în vre-o Duminecă ori sărbătoare în sf. biserică din loc, spre a-şi arăta desteritatea în cântare şi tipic şi spre a face cunoştinţă cu poporul.

Dat în şedinţa comitetului parohial ort. rom. din Dorgoş, ţinută la 3/16 Februarie 1921.

Comitetul parohial.

In conţelegere cu: *Fabriciu Manuilă* protopop inspector şcolar conf.

—□— 2 3

În conformitate cu ordinul Ven. Consistor diecezan de sub Nrii 1031 şi 1619/1921, prin aceasta să publică concurs cu termin de **30 zile** dela prima publicare, în organul oficios, pentru îndeplinirea parohiei vacante, din **Sinitea.**

Emolumintele sunt:

1. Sesiunea parohială în extenziunea ei de astăzi împreună cu dreptul de păşune.

2. In rescumpărarea de stole 320 Lei, cari se achită din dividendele acţiilor bisericei, dela institutul „Victoria".

3. Birul să stabileşte în $^{1}/_{2}$ măsură grâu şi $^{1}/_{2}$ măsură cucuruz sfărmat, de fiecare casă, ori în natură ori în preţul de piaţă la datul achitării.

4. Întregrirea dotaţiei dela stat care comuna bisericească nu o garantează.

Alegândul va propedea învăţământul, în calitate de învăţător provizor pânăce îi va pune com. bis. la dispoziţie locuinţă corespunzătoare în natură, pentru care serviciu va beneficia locuinţa învăţătorească cu apartinentele şi 600 Lei (şese sute lei) salar anual şi eventuala întregire dela stat. Îndatoririle şi drepturile alegândului faţă de şcoală şi beneficiul stabilit înceată în momentul când statul ar dispune altcum în cauza însăţământului.

Alegândul va plăti dările după beneficiu şi va catehiza fără alta renumeraţie, apoi va predica cel puţin de 2 ori în fiecare lună.

Fiind parohia de clasa II-a, dela reflectanţi se cere asemenea cvalificaţiune.

Reflectanţii au a-şi suşterne recursele adjustate regulamentar şi adresate comitetului parohial rom. ort. din Sinitea, judeţul Arad terminul concursual P. O. Oficiu protopopesc rom. ort. din Şiria şi tot în acel termin pe la stricta observare a §-lui 33 din Reg. pe parohii a se prezenta în vreo Duminecă sărbătoare în sf biserică din Sinitea, spre arăta desteritatea în cele rituale şi oratorie.

Reflectanţii din altă dieceză au a prezenta în uviinţarea P. S. Sale Dlui Episcop diecezan din Arad.

Dat în şedinţa com. par. rom. ort. din Sinitea ţinută la 20 Maiu (2 Iuiu)

Ştefan Măruşter m. p., preşed. com.

Dimitrie Zăhoiu m. p., secretar.

Cu consenzul meu: *Mihail Lucuţa*, protopresbiterul Şiriei.

—□—

Pentru îndeplinirea a două posturi învăţătoreşti din **Nădab** protopopiatul Chişineu se publică concurs din oficiu cu termin de **30 de zile** dela prima publicare în organul diecezan „Biserica şi Şcoala."

Emolumentele sunt: 1. Salar înv. dela parohie din eiectare culturală câte 600 Lei în bani gata. 2 Întregirea salaruiui conform clasei şi gradaţiei se va cere dela stat. 3. Locuinţă corespunzătoare cu grădină; despre curăţirea şi văruirea internă a locuinţei se va îngriji învăţătorul. 4. Pentru participare la conferinţe 50 Lei. Spesele scripturistice le va provedea parohia culturală. 5. Pentru încălzitul salei de învăţământ câte doi stângeni de lemne. 6. Pe tăierea lemnelor, facerea focului şi pentru curăţitul salei de învăţământ câte 200 Lei. Pentru provederea cantoratului câte 6 jughere mici pământ arător, după care învăţătorul plăti toate dările publice. 8 Dela mormânt dacă va fi învitat, dela celea mici câte 2 Lei, dela celea mari câte 5 Lei.

Aleşii vor provedea cantoratul, vor conduce elevii la sf. biserică, vor instrua elevii în cântările bis. şi răspunsurile liturgice.

Recursele adjustate cu documentele necesari se vor inainta oficiului protopopesc rom. în Chişineu (jud. Arad), iar recurenţii vor avea a se presenta în sf. biserică din N spre a cânta şi a se face cunoscuţi poporu

Chişineu, la 15/28 Martie 1921.

Dr. Dimitrie Barbu m. p., protopop.

—□—

Pentru îndeplinirea postului de învăţător-cantor la şcoala confesională rom. ort. **Arăneag**, jud. Arad, protopresbiteratul Şiriei, acesta se escrie din nou concurs, cu termin **30 de zile** dela prima publicare, pelângă următoarele venite:

1. 16 jughere catastrale de pământ împreună cu dreptul de păşune. 2. 800 Lei bani gata din cassada cultuală. 3. Intregirea care să spere din visteria statului. 4. Cvartir în natură corespunzător, cu supraedificate şi grădină, în cât afară şi grădina pomologică. 5. O cânepişte. Pentru scripturistică 15 Lei. 7. Pentru conferinţe 25 Lei la an.

De curăţirea internă a locuinţei va îngriji învăţătorul, tot dânsul va suporta şi dările din beneficiu, iar de curăţitul şi încălzitul salei de învăţământ se va îngriji comuna bisericească, asemenea şi de partea din afară a edificiilor şi supraedificatelor şi a grajdurilor.

Alesul va avea să provadă cantoratul şi afară de biserică, să intrueze elevii în cântările bisericeşti şi să-i însoţească regulat la servicii divine, să provadă şcoala de repetiţie, şi dacă va fi capace să instrueze şi cor, pe lângă remuneraţie specială.

Recursele sunt a se adresa com. par. Arăneag şi a se espeda of. ppesc. rom. ort. Şiria, adjustate cu: Estras de botez, diploma de învăţător, atestat de apartinenţă, de conduita şi eventualul serviciu prestat până aci.

Reflectanţii au a se prezenta în sf. biserică de acolo în terminul concursual spre a se recomanda poporului şi a-şi arăta destoinicia în cânt şi tipic.

Dat în şedinţa extraordinară a com. par. din Arăneag ţinută la 15/28 Mai 1920

Alecsa Popa m. p. preş. com. par. — *Vasile Baciş* not. com. par.

In conţelegere cu: *Mihail Lucuţa* protopop- înspect. şcolar confes.

—□—

Cenzurat: V. DÂRLEA.

Tiparul şi editura tipografiei diecezane greco-orientale române din Arad. Redactor responsabil: **Dr. Teodor Botiş**, profesor.